

Statistik 2022:01

Risikkapitalstatistik 2020 – venture capital

Rapporten innehåller svenska bolags formella investeringar i Venture Capital (VC) och omfattar perioden 2010–2020.

Dnr: 2013/167

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010 447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Marcus Jernström

Telefon: 010-447 44 62

E-post: marcus.jernstrom@tillvaxtanalys.se

Förord

Tillväxtanalys har regeringens uppdrag att analysera och utvärdera statens insatser för att stärka Sveriges tillväxt och näringslivsutveckling. Syftet med den kunskap som vi utvecklar är att den ska användas för att effektivisera, ompröva och utveckla tillväxtpolitiken samt genomförandet av Agenda 2030. Vi utvecklar även metoder för att utvärdera och analysera svensk tillväxtpolitik.

Tillväxtanalys fick år 2013 i uppdrag att framställa och tillgängliggöra statistik över riskkapitalinvesteringar i Sverige. Som en del i detta uppdrag redovisar Tillväxtanalys statistik över formella *venture capital* (VC) investeringar i svenska portföljbolag 2010–2020 i syfte att belysa omfattningen och förändringarna inom riskkapitalinvesteringar i Sverige.

Rapporten bygger på datamaterial som tillhandahålls av Swedish Private Equity & Venture Capital Association, i huvudsak benämnt som SVCA i samarbete med Invest Europe. Rapporten har gjorts varje år sedan 2014 (data för 2013). Denna rapport är skriven av Marcus Jernström och Torbjörn Danell

Ett varmt tack till deltagaren i projektets referensgrupp som har bidragit med värdefulla inspel: Sten Tärnbro, ansvarig för research vid SVCA.

Östersund januari 2022

Sverker Härd, gd, Tillväxtanalys

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	5
Summary	7
1. Inledning.....	9
1.1 Disposition	9
2. Statistik över VC-investeringar	10
2.1 Investeringsvolym, 2010–2020	10
2.1.1 VC-investeringarna har ökat kraftigt under 2020	10
2.2 Fondgruppernas investeringsmönster, 2010–2020	10
2.2.1 De utländska fondernas investeringsandel har ökat under år 2020	10
2.3 Investeringsvolym per investeringsfas, 2010–2020	11
2.3.1 Ökade investeringsvolym i lanseringsfaserna under 2020.....	11
2.3.2 Lanseringsfasen markant viktigare för VC-investeringarnas inriktning under 2020	12
2.3.3 Både de svenska privata och utländska fonderna har haft stor betydelse för de höga investeringsvolymerna i lanseringsfasen under 2020.....	13
2.4 Investeringsvolym per bransch.....	14
2.4.1 IKT och konsumentprodukter fortsatt populäraste investeringsbranscherna under 2020	14
2.4.2 Kraftigt minskade investeringar i finansiella tjänster och affärs- och industriprodukter under 2020	15
2.4.3 Minskade investeringar inom Cleantech år 2020	15
3. Statistik över identifierade portföljbolag.....	17
3.1 Andelen identifierade portföljbolag	17
3.2 Bortfall	17
3.3 Portföljbolagens storlek och investeringsvolym	18
3.3.1 Investeringsvolymerna år 2020 riktades i högre grad till mikroföretag (0–9 anställda) än föregående år	18
3.4 VC-investeringar i nya portföljbolag under 2020	19
3.4.1 35 procent av de identifierade portföljbolagen år 2020 mottog VC- investeringar för första gången.....	19
3.5 Portföljbolagens lokalisering	20
3.5.1 59 procent av portföljbolagen är koncentrerade till storstadskommuner ..	20

3.5.3	Portföljbolag lokaliserade till storstadskommuner mottog 92 procent av den totala VC-investeringsvolymen under 2020	20
4.	Fakta om statistiken	22
4.1	Investeringsfaser	22
4.2	Fondkategorier sin redovisas	23
4.3	Avgränsning	24
4.4	Om datamaterialet som används till denna rapport	24
4.4.1	Enkätdata	24
4.4.2	Identifiering av företag och imputering av organisationsnummer	25
4.4.3	Alla data uppdateras varje år.....	25
4.5	Bortfall	25
5.	Källor	26

Sammanfattning

Tillväxtanalys har i uppdrag att varje år redovisa svenska bolags formella investeringar i Venture Capital (VC). Denna statistikrapport omfattar perioden 2010–2020. Statistiken bygger på datamaterial från Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA) i samarbete med Invest Europe. Datamaterialet utgår ifrån fondernas egna bedömningar av portföljbolagens branschtillhörighet (i grova kategorier) och utvecklingsfas (sådd, uppstart, lansering och expansion). Statistiken är uppdelad på statliga riskkapitalfonder, svenska privata VC-fonder och utländska VC-fonder.

All data uppdateras och revideras varje år. Då statistiken revideras kan uppgifterna i Tillväxtanalys årliga statistikrapporter skilja sig åt. På grund av systematiska bortfall och sekretess är det inte möjligt att identifiera och följa upp alla portföljbolag.

VC-investeringarna i svenska portföljbolag har ökat kraftigt under 2020

Sedan toppåret 2008, då nästan 5 miljarder kronor investerades i svenska portföljbolag, har investeringsvolymerna minskat. Under perioden 2010–2017 var den genomsnittliga årliga investeringsvolymen 2,2 miljarder kronor, som lägst var investeringsvolymen nere på 1,5 miljarder under 2015. Under 2018 skedde en markant ökning i investeringsvolymerna som stabiliserades under 2019. År 2020 har investeringsvolymerna fortsatt att öka kraftigt jämfört med föregående år (4,81 miljarder kronor).

Det ökade VC-investeringar under 2020 beror främst på markant ökade investeringar från utländska fonder

År 2020 ökade de utländska fonderna sina investeringar med 61 procent medan de svenska privata fonderna ökade sina investeringar med 7,8 procent jämfört med 2019. Samtidigt minskade de statliga fonderna sina investeringar med 1 procent. År 2020 kan liknas med 2018: års investeringsmönster med kraftigt ökade investeringar från de utländska fonderna. År 2020 investerade totalt de svenska privata fonderna 1 931 mkr, de utländska fonderna investerade 2 301 mkr och de statliga fonderna investerade 582 mkr. Vi kan konstatera att de svenska privata fondernas VC-investeringar avtagit i svenska portföljbolag medan det har tilltagit hos de utländska fonder. I relation till VC-investeringarnas inriktning på investeringsfaser är det framför allt i lanseringsfasen som VC-investeringarna ökat 2020 jämfört med föregående år. Det har investerats 1 098 mkr mer i lanseringsfasen under 2020 än 2019. Staten är fortfarande den största investeraren i portföljbolag i såddfasen medan utländska och svenska privata fonderna ökat sina investeringar framför allt i lanseringsfasen.

IKT och konsumentprodukter är fortsatt de populäraste branscherna att investera i under 2020

De tre största branscherna IKT (Informations- och kommunikationsteknologi), livsvetenskap och konsumentprodukter stod för 89 procent av de totala VC-investeringarna. Motsvarande siffra var 76 procent föregående år. Det innebär att koncentrationstendenserna i branschinvesteringarna ökat återigen under 2020.

Kraftigt ökade VC-investeringar i livsvetenskap under 2020

Det har skett ökade VC-investeringar i de tre största branscherna. Den största investeringsförändringen från föregående år har skett inom branschen livsvetenskap. VC-investeringarna i livsvetenskap minskade markant under 2019 men nettoinvesteringarna har återigen ökat under 2020 med 411 mkr. Ökningen beror till stora delar på ökade investeringar från utländska fonder.

Minskade VC-investeringar i miljöteknik under 2020

Investeringsviljan har minskat för miljöteknik (Cleantech) under år 2020. Sedan toppåret 2008 med en investeringsvolym på 700 mkr har miljöteknikinvesteringarna minskat avsevärt. Under åren 2007–2011 var det många svenska privata fonder som investerade i miljöteknik. Sedan 2013 är det främst statliga fonder som investerat i miljöteknikbolag. Under 2018 stod de svenska statliga fonderna för i stort sett hela investeringsvolymen. Den positiva utvecklingen som vi såg 2019 med ökade investeringsvolymerna från utländska fonder har avtagit under 2020. Investeringsvolymen är fortsatt låg jämfört med toppåren 2008 och 2009 men den totala investeringsvolymen under 2020 är ändå högre jämfört med åren 2015–2018.

35 procent av portföljbolagen mottog VC-investeringar för första gången

Under 2020 fick 125 (35 %) av portföljbolagen VC-investeringar för första gången. Andelen VC-investeringar i nya portföljbolag var 5 procent lägre 2020 än året innan.

Fortsatt koncentration av riskkapitalet till storstadskommuner

Ingen större skillnad i lokaliseringen av VC-investeringar mellan olika kommuntyper från föregående år utan investeringsvolymerna fortsatt koncentrerade till storstadskommuner (92 %)

Summary

This report presents statistics on formal venture capital (VC) investments in Swedish companies in the period 2009-2019. The statistics are based on data from the Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA) in collaboration with Invest Europe. The data use funds' own classification of portfolio companies into broad sectors and development phases (seed, start-up, launch and expansion). The statistics are broken down between three types of VC fund: Swedish government funds, Swedish private funds and foreign funds.

Since the data are updated and revised each year, the numbers presented in these annual statistical reports from Growth analysis (Tillväxtanalys) may differ. For reasons of systematic non-response and confidentiality, it is not possible to identify and follow up all portfolio companies.

VC investments in Swedish portfolio companies have increased sharply in 2020

Since the peak year of 2008, when almost SEK 5 billion was invested in Swedish portfolio companies, investment volumes have decreased. During the period 2010-2020, the average annual investment volume was SEK 2.2bn, and the lowest was SEK 1.5bn in 2015. After a sharp increase in 2018, investments stabilised in 2019 at a slightly lower level. In 2020, investment volumes continued to increase sharply compared with the previous year (4,81bn SEK)

The increased VC investments in 2020 are mainly due to markedly increased investments from foreign funds

Foreign funds increased their investments by 61 % in 2020, while Swedish private and government funds increased theirs by 7, 8 %. At the same time, government funds reduced their investments by 1 %. The year 2020 can be compared with the 2018 investment pattern with sharply increased investments from the foreign funds. All in all, Swedish private funds invested SEK 1,931m, foreign funds SEK 2,301m and government funds SEK 582m. We can state that the growth rate of the Swedish private funds' VC investments has slowed down while it has increased in the foreign funds. If we then examine the investment phases in which the investments took place, we see above all that it is in the launch phase that VC investments increased in 2020 compared with the previous year. SEK 1,098 million more has been invested in the launch phase in 2020 than in 2019. The government remains the largest investor in portfolio companies in the seed phase, while investments by foreign and Swedish private funds are very important later on, especially in the launch phase.

ICT and consumer products remain the most popular industries to invest in by 2020

The three largest sectors – information and communication technology (ICT), life sciences and consumer products – accounted for 89 % of total VC investments in 2020. The corresponding figure was 76 percent last year. This means that the degree of concentration in industry investments increased again in 2020.

Much less invested in life sciences in 2020

We can state that there has been increased VC investment in all three major industries, but the biggest change from the previous year has taken place in life sciences. VC investments in life sciences fell sharply during the previous year, but in 2020 increased net investments by SEK 411 million. The increase is largely due to increased investments from foreign funds.

Less invested in cleantech in 2020

Investments have decreased in Cleantech during 2020. After peaking in 2008 at SEK 700m, cleantech investments have dropped off significantly. In 2007-2011, many Swedish private funds invested in this area, but since 2013 it has mainly been government funds that have invested in these companies. In 2018, Swedish government funds accounted for almost all investments in cleantech. The positive development that we saw in 2019 with increased investment volumes from foreign funds has slowed down in 2020. The volume of investment is still low in comparison to the peak years of 2008 and 2009, but 2020 is still higher compared to the years 2015-2018.

35% of portfolio companies first-time recipients

In 2020, 125 of the portfolio companies identified, or 35 %, received VC investments for the first time. This is 5 percentage points lower than in 2019.

VC still concentrated in the big cities

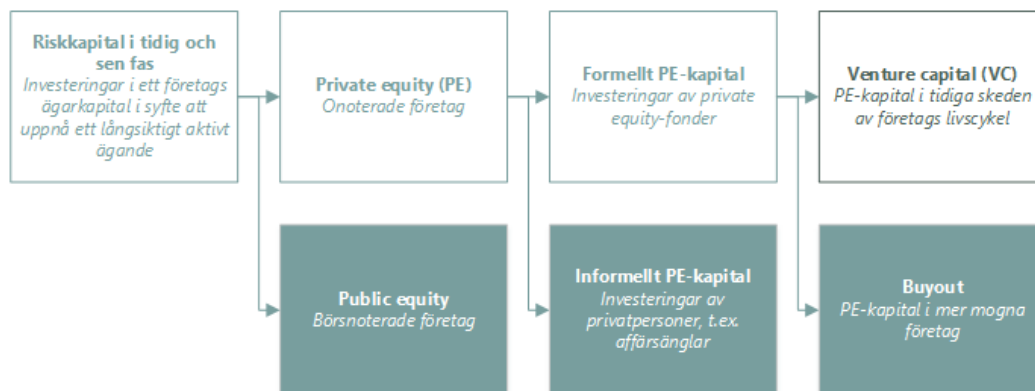
There were no major changes in the distribution of investments between different types of municipalities from 2019 to 2020, and they were again concentrated in metropolitan areas (92 %).

1. Inledning

Riskkapital är en samlingsterm för alla investeringar i ett företags ägarkapital.¹ Begreppet inbegriper både investeringar i börsnoterade företag och investeringar i onoterade företag, se **Fel! Hittar inte referensälla.** Vanligtvis används begreppet för att beskriva investeringar i onoterade företag. I internationella sammanhang används termen *private equity* (PE).

Tillväxtanalys har i uppdrag från regeringen att producera statistik över PE-kapital som PE-fonder investerar i svenska bolag. PE-kapital kan användas för investeringar i tidig fas och för att finansiera utvecklingen av unga entreprenörsföretag med stor potential. Detta kallas vanligtvis för *venture capital* (VC). Denna rapport fokuserar på just dessa investeringar, dvs PE-investeringar i onoterade bolag i tidiga tillväxtfaser. Detta beskrivs även i **Fel! Hittar inte referensälla.**

Figur 1 Beskrivning av VC i en riskkapitalkontext

I följande rapport redovisas statistik över VC-investeringar som genomförts i svenska bolag år 2020 med en tillbakablick över åren 2010–2020. Beräkningar och sammanställningar som presenteras i rapporten är baserade på data som tillhandahållits från Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA).²

1.1 Disposition

Totala VC investeringar för olika kategorier redovisas i kapitel 2. Här återfinns alltså grundläggande information om totala VC-investeringar i Sverige för aktuell tidsperiod. I kapitel 3, Statistik över identifierade portföljbolag, redovisar vi data för identifierade portföljbolag, vilket alltså är en delmängd av alla investeringar. Vi summerar alla enskilda investeringar per identifierat portföljbolag och år. För ytterligare information om källdata och statistiken så beskrivs det mer detaljerat i kapitel 4, Fakta om statistiken.

¹ AIF-förvaltarutredningen (2012). SOU: 2012:67, s. 258.

² Se vidare kapitel 4 för mera information om riskkapitalstatistiken och private equity

2. Statistik över VC-investeringar

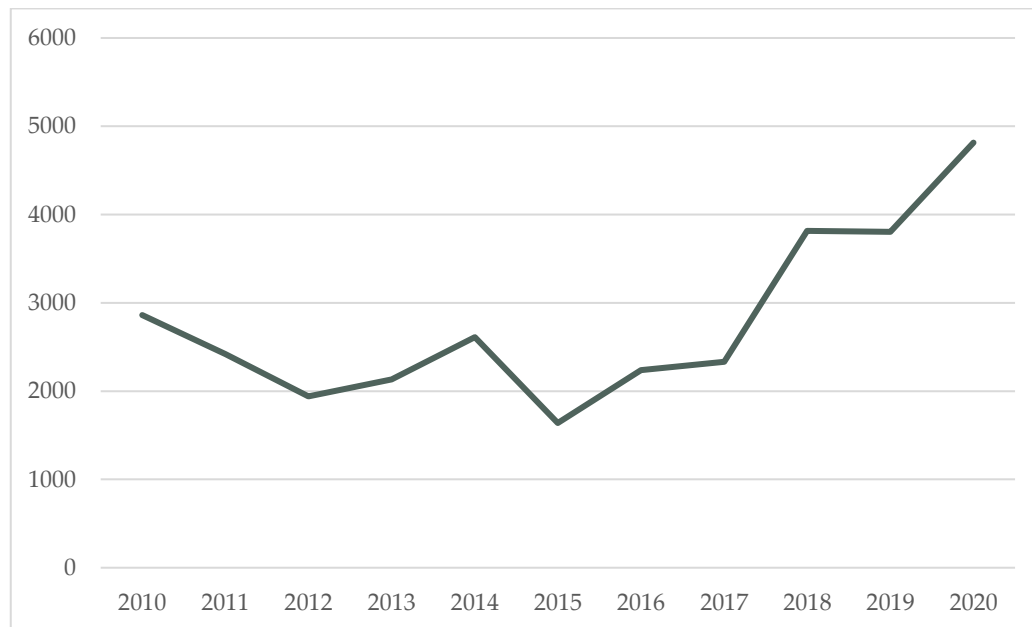
I detta kapitel redovisas totala investeringsvolymen.

2.1 Investeringsvolymen, 2010–2020

2.1.1 VC-investeringarna har ökat kraftigt under 2020

Det kan konstateras att från bottenåret 2015 har VC-volymer ökat stadigt fram till 2018. Denna trend har förstärkts under 2020 med markant ökade VC-volymer. Den totala VC-investeringsvolymen till svenska portföljbolag år 2020 var 4,81 miljarder kronor. Det innebär en ökning med drygt 1 miljard kronor, eller en ökning i VC-investeringar med 26,5 procent jämfört med föregående år, se Figur 2. Jämför vi 2020 års siffror med 2010 års är VC-volymer cirka 68 procent högre än 2010, i rörliga priser.

Figur 2 VC-investeringsvolym i svenska portföljbolag per år (mkr).

2.2 Fondgruppernas investeringsmönster, 2010–2020

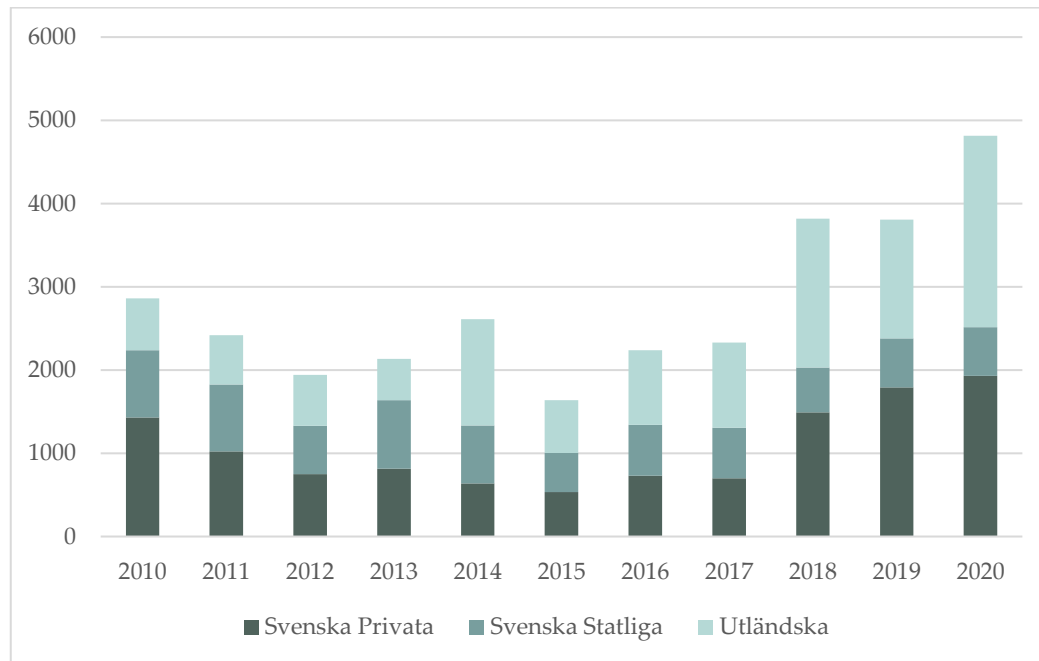
2.2.1 De utländska fondernas investeringsandel har ökat under år 2020

Från 2008 till 2013 så ökade de svenska statliga fonderna sina investeringar medan de svenska privata fonderna och de utländska fonderna minskade sina. Detta innebär att statens andel av de totala VC-investeringarna nästan fyrdubblades under perioden, från 11 procent 2009 till toppnoteringen 2013 på 41 procent. Sedan dess har den statliga andelen legat omkring 25 procent varje år. Det statliga riskkapitalinslaget har på så sätt varit betydande under lång period.

Sedan 2014 har de utländska VC-investeringarna i landet tilltagit och den trenden har fortsatt med undantag för 2015. De svenska privata fonderna däremot, som fram till år 2011 stod för över hälften av de totala VC-investeringarna, minskade markant sin andel av de totala investeringarna under perioden 2011 till 2015. Från 2018 ökade både de svenska privata och utländska investeringarna kraftigt. De utländska investeringarna ökade år 2018 från 1,02 miljarder till 1,78 miljarder jämfört med föregående år, vilket motsvarade en investeringsökning på 74 procent. Under 2020 har investeringsvolymen hos de utländska fonderna ökat markant med 875 mkr (61 procent) medan de svenska privata fonderna har fortsatt öka sina investeringar med 139 miljoner (7,8 procent).

Om vi bryter ner de totala VC-investeringarna per investerande fondgrupp som investerades år 2020 får vi följande resultat (procentuell skillnad ifrån föregående år inom parentes): De utländska fonderna: 2 301 mkr (+ 61 %); de svenska statliga fonderna: 582 mkr (- 1 %); de privata svenska fonderna: 1 931 mkr (+ 7,8 %). De utländska fonderna stod för nästan hälften av VC-investeringarna i svenska bolag jämfört med de svenska fonderna (statliga och privata) sammantaget år 2020 (Figur 3).

Figur 3 VC-investeringsvolym i svenska portföljbolag per fondgrupp och år (mkr).

2.3 Investeringsvolym per investeringsfas, 2010–2020

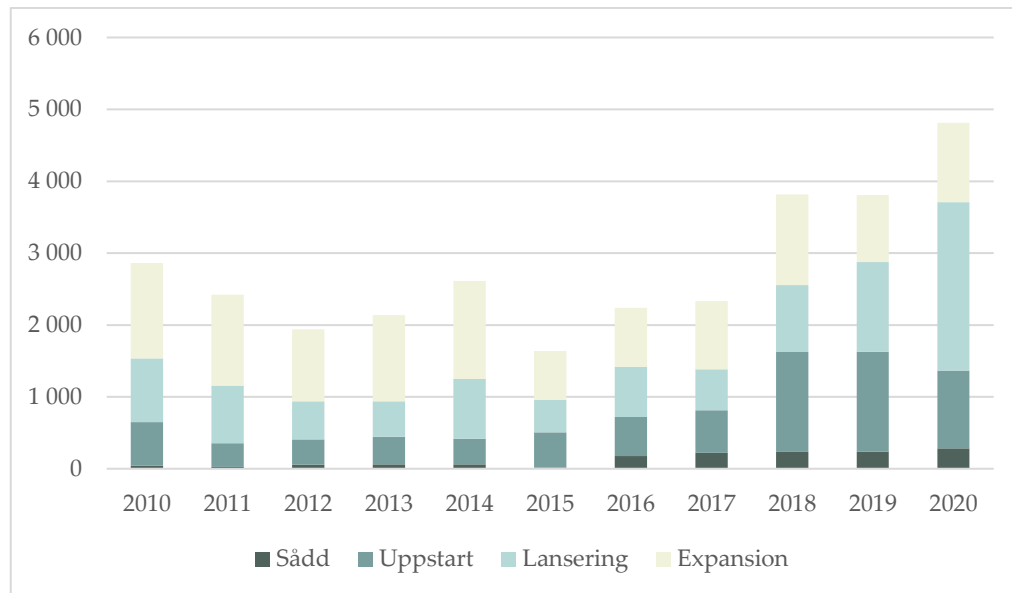
2.3.1 Ökade investeringsvolymerna i lanseringsfaserna under 2020

Jämfört med föregående år har investeringsvolymerna ökat i lanseringsfaserna under 2020. I absoluta tal investerades mest i lanserings- och expansionsfasen³. 1 098 mkr mer i lanseringsfasen, 312 mkr mindre i uppstartfasen, 47 mkr mer i såddfasen och 177 mkr mer i expansionsfasen. Per investeringsfas investerades år 2020 (nominell skillnad ifrån

³ Expansionsfasen benämns i data som later stage. Det är därmed en fråga om investeringar i senare fas.

föregående år inom parentes): Sådd: 284 mkr (+ 47 mkr); Uppstart: 1 080 mkr (-312 mkr); Lansering: 2 343 mkr (+ 1 098 mkr); Expansion 1 108 mkr (+ 177 mkr), (Figur 4).

Figur 4 VC-investeringsvolym per år och fas, 2010-2020 (mkr).

2.3.2 Lanseringsfasen markant viktigare för VC-investeringarnas inriktning under 2020

Från bottenåret 2015 kan vi se en svag ökning i investeringsvolymerna i såddfasen. De 284 miljoner mkr som investerades i såddfasen 2020 är större än föregående år. Som andel av den totala investeringsvolymen har såddinvesteringar minskat sin andel från 7 procent till under 6 procent under 2020. Den andel av den totala investeringsvolymen som ökat mest under 2020 är lanseringsfasen (Figur 5).

Figur 5 Andel av VC-investeringsvolymen per fas, 2010-2020 (%).

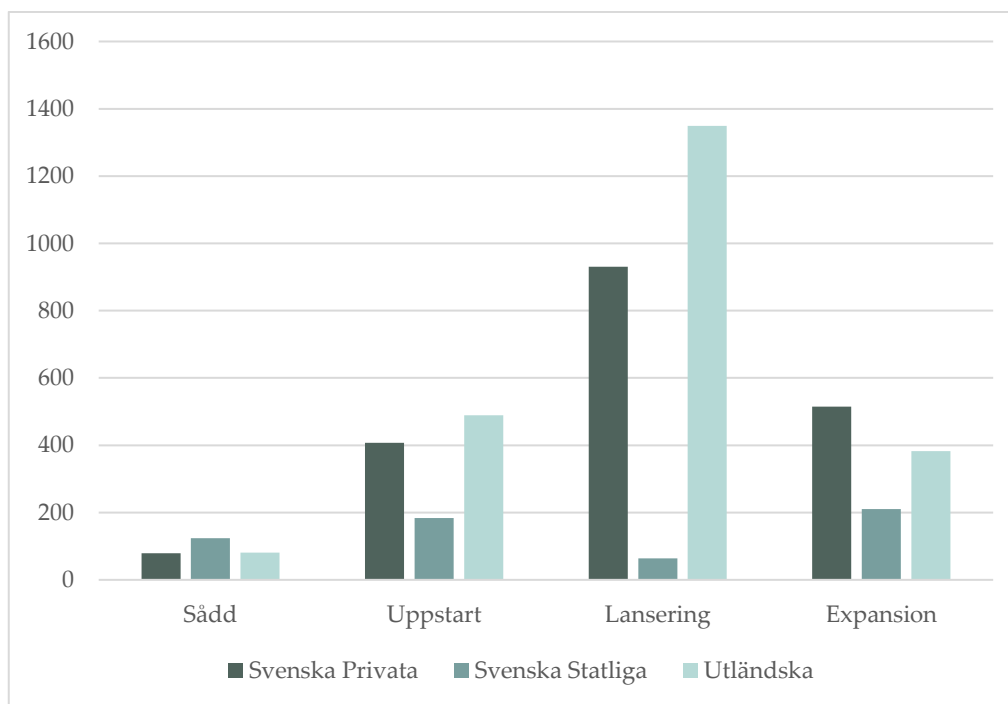

2.3.3 Både de svenska privata och utländska fonderna har haft stor betydelse för de höga investeringsvolymerna i lanseringsfasen under 2020

Utifrån ett teoretiskt motiv ska statlig intervention på VC-marknaden vara inriktad på att stödja tidiga faser i tillväxtföretagens utveckling. Sådana investeringar är till nytta för att de motverkar potentiella finansieringsgap som kan uppstå i tidiga faser.⁴

Under 2019 investerade de statliga fonderna mer än andra fondgrupper inom den allra tidigaste fasen: sådd. Detta gäller även för 2020. I absoluta termer investerar de statliga fonderna mest i uppstart och expansionsfasen, men är i jämförelse med de andra fonderna en mindre investeringsaktör i de senare faserna. Det är intressant att notera att de svenska statliga fonderna investerar minst i lanseringsfasen, medan de utländska och svenska privata fonderna utmärker sig genom att investera mest i lanseringsfasen. De svenska privata och utländska fonderna har även haft stor betydelse för att hålla uppe investeringsvolymerna i uppstart och expansionsfasen under 2020 (Figur 6).

Figur 6 Fondgruppernas VC-investeringsvolym per fas år 2020 (mkr).

⁴ Tillväxtanalys (2016), s 95.

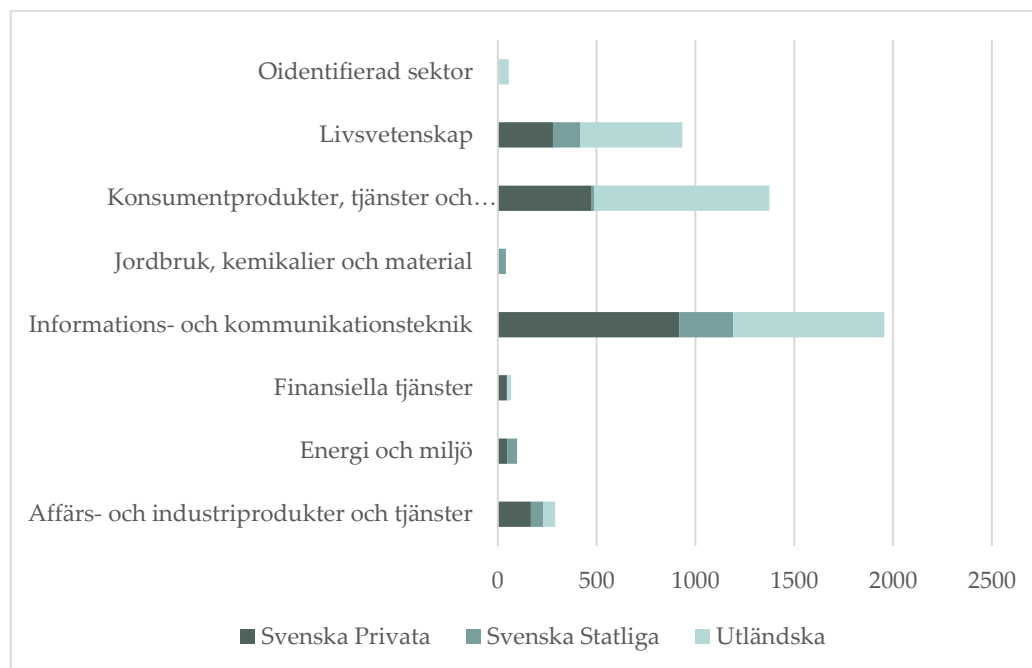
2.4 Investeringensvolym per bransch

2.4.1 IKT och konsumentprodukter fortsatt populäraste investeringsbranscherna under 2020

Jämfört med föregående år har vi fått ökade VC-investeringar inom branscherna Livsvetenskap, Konsumentprodukter och IKT (Informations- och Kommunikationsteknologi). Inom branschen IKT har investeringsvolymerna ökat mest i absoluta tal, men vi kan även se att investeringarna i branscherna Konsumentprodukter och Livsvetenskap ökat markant jämfört med föregående år. Det intresse som fanns för investerare att investera i andra branscher än de tre största branscherna har avtagit för år 2020. Trenden för årets investeringsinriktning har snarare varit ökad koncentration till att investera i Livsvetenskap, IKT och konsumentprodukter. Inom branschen konsumentprodukter är det främst utländska investeringar som stått för investeringsökningen medan svenska privata investeringar minskat något under 2020. Inom IKT är det både svenska privata och utländska investerare som bidragit till investeringsökningarna. IKT är den bransch som det har investerats mest i under 2020. Inom branschen Livsvetenskap är det tydligt att de utländska investeringarna ökat markant medan de statliga investeringarna minskat.

Totalt står de tre största branscherna för 89 procent av de totala VC-investeringarna under år 2020 (motsvarande siffra var 76 procent föregående år). Fördelat på respektive bransch finner vi att 1 956 mkr eller 41 procent av de totala investeringarna gick till IKT och 1 374 mkr eller 28 procent av de totala investeringarna gick till konsumentprodukter, samt 933 mkr eller 19 procent av de totala investeringarna gick till livsvetenskap (Figur 7).

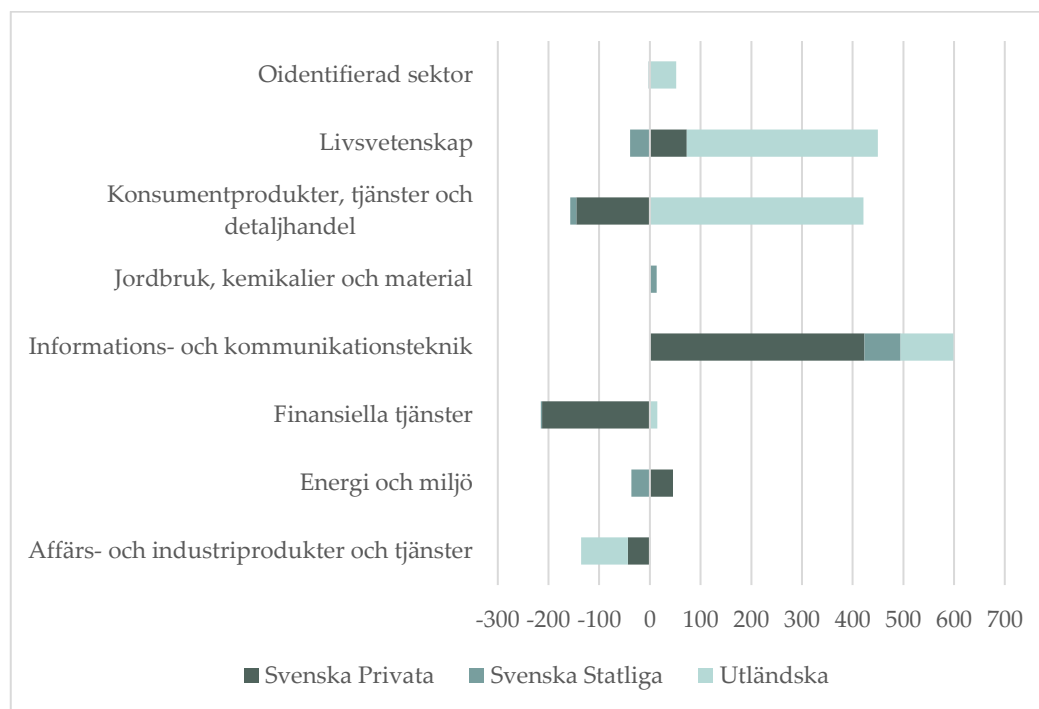
Figur 7 Fondgruppernas VC-investeringsvolym per bransch år 2020 (mkr).

2.4.2 Kraftigt minskade investeringar i finansiella tjänster och affärs- och industriprodukter under 2020

Jämfört med föregående års investeringsvolym per bransch har den mest noterbara minskningen i VC-investeringar skett inom branschen finansiella tjänster. Under år 2019 ökade investeringarna i finansiella tjänster med nästan 250 miljoner och i år har investeringarna minskat med drygt 200 miljoner kronor. Motsatt investeringsmönster ser vi inom branschen Livsvetenskap, där det skedde en markant nedgång i VC-investeringar under 2019. Under år 2020 har branschen haft en markant ökning i investeringar som är driven av utländska investerare. Under 2020 nettoinvesterades det totalt 411 mkr mer inom branschen Livsvetenskap. Ökningen beror till stora delar på ökade investeringar från utländska fonder. Vi kan även konstatera att inom branschen IKT ökade nettoinvesteringarna med 598 miljoner driven av främst statliga investeringsfonder. Inom konsumentprodukter ökade nettoinvesteringarna med 264 mkr under 2020 (Figur 8).

Figur 8 Skillnaden i VC-investeringsvolym per fondgrupp och bransch år 2020 jämfört med föregående år (mkr).

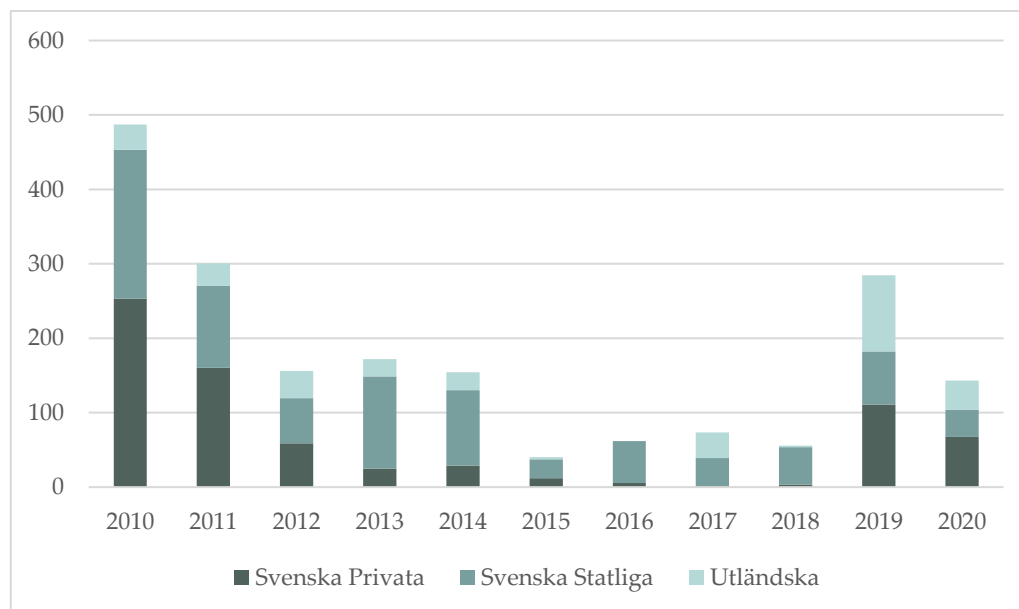
2.4.3 Minskade investeringar inom Cleantech år 2020

Vi har i Europa en hög innovationsaktivitet i den miljörelaterade sektorn generellt och det är därför av vikt att försöka spegla relevanta investeringsförändringar inom den miljödrivna sektorn. Miljöteknikföretagen utgör en central företagsgrupp med avseende på de förväntningar som finns kring länders möjligheter att skapa hållbar tillväxt samt utveckla och exportera ny teknik. Miljöteknikföretagen kan ses som en grupp av företag som i hög grad är fokuserade på att lösa våra globala utmaningar och politiska miljömål. Fokus ligger på att ta fram ny teknik som bidrar till att vi kan få ned energiförbrukning, minska på växthusgaser och öka andelen förnybara energier och bränslen.

För att ta fram statistik som visar utvecklingen inom miljötekniksektorn behöver man kunna identifiera de företag, eller delar av företag, som producerar miljöteknik. Detta är problematiskt för att det är investeringar som berör alla sektorer och blir på så sätt svårt att identifiera. "Cleantech" är på sätt ingen egen bransch utan investeringarna görs inom alla branscher och kan ses som mångt och mycket ett samlingsnamn för den högteknologiska delen av miljöteknikinvesteringar. Sedan toppåren 2008 och 2009, då nästan 700 mkr investerades i Cleantech, har investeringarna minskat avsevärt. I år har den totala investeringsvolymen vänt och minskat återigen till 143 mkr (föregående år var investeringsvolymen 285 mkr)⁵.

Under 2019 var det främst de utländska fonderna som ökade sina investeringar och under år 2020 kan vi notera en minskning i investeringar från både svenska privata, statliga och utländska fonder. Investeringsnivån är fortsatt låg i relation till toppåren 2008 och 2009 men ändå högre i jämförelse med åren 2015–2018. (Figur 9).

Figur 9 VC-investeringsvolym noterad som "cleantech" per år och fondgrupp (tkr).

⁵ Om man slår ihop VC-investeringar med s.k Growth capital investeringar som är investeringar i senare stadier har det visat sig i andra datakällor att det finns ökad aktivitet i senare investeringsstadier. Det vill säga Cleantech investeringar i senare stadier (Growth capital) har ökat under 2020 jämfört med föregående år.

3. Statistik över identifierade portföljbolag

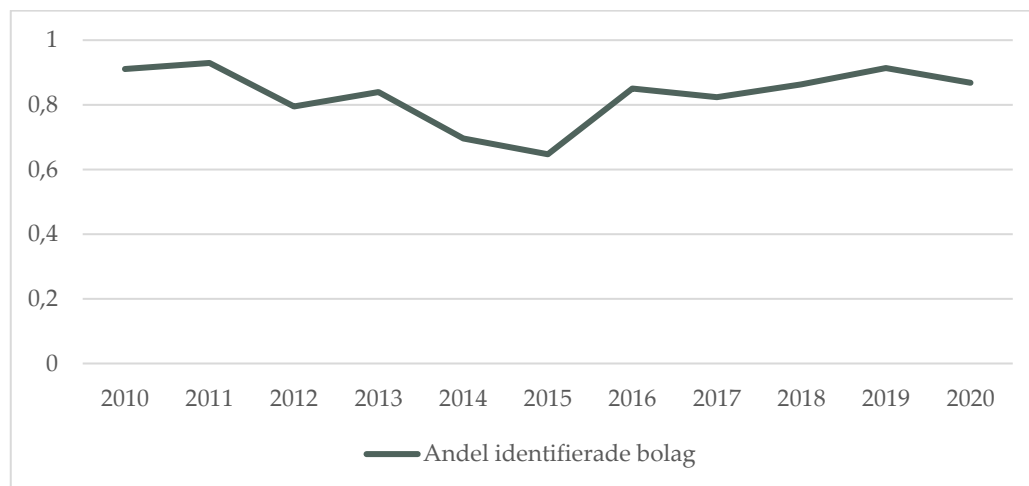
I detta kapitel redovisas statistik över den delmängd av de totala VC-investeringar som har gått till portföljbolag som vi har kunnat identifiera. För denna delmängd av den totala investeringsvolymen kan vi ge information om själva portföljbolagen.

3.1 Andelen identifierade portföljbolag

Av de data som Tillväxtanalys tagit del av, saknas ibland portföljbolagens organisationsnummer. Därför kan vi inte alltid identifiera portföljbolagen. Ett annat skäl till att det i vissa figurer saknas data beror på sekretess. Detta får konsekvenser för hur datamaterialet kan redovisas.

Andelen av de totala VC-investeringarna som kan "identifieras" (knytas till enskilda portföljbolag genom organisationsnummer) för år 2020 är 86 %. (Figur 10).

Figur 10 Andel av VC-investeringsvolymen som gått till portföljbolag som identifierats, 2010-2020.

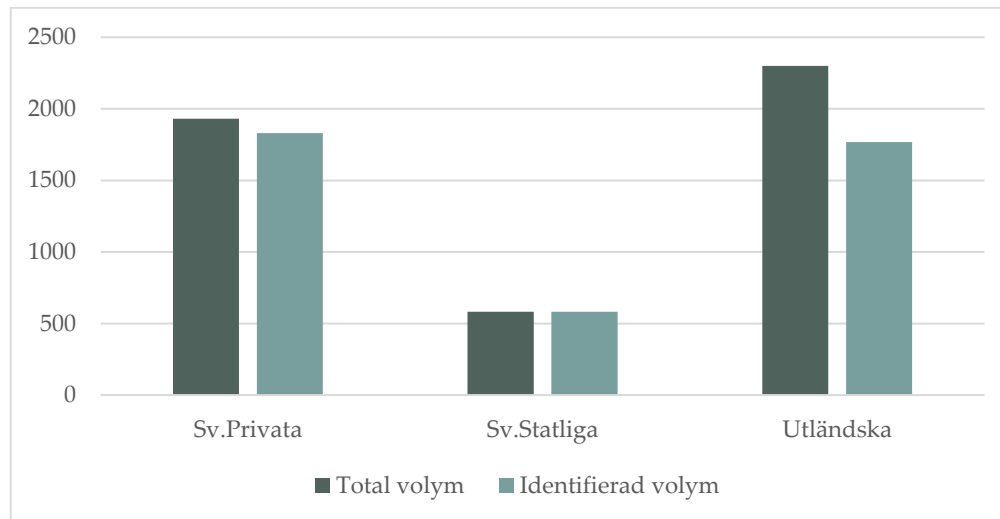
Utifrån identifierade portföljbolag som fått investeringar under innevarande år kan vi se om de är "nya" eller inte (dvs. om de tidigare mottagit VC-investeringar eller inte). Vi kan även kombinera föreliggande statistik med kompletterande datakällor som ger ytterligare information kring portföljbolagen, till exempel gällande deras storleksklass (antal anställda) samt var i Sverige bolagen är lokaliserade.

3.2 Bortfall

Under 2020 har vi inte kunnat identifiera alla portföljbolag som varit kopplade till utländska fonder. Här har vi identifierat 77 procent av den totala utländska investeringsvolymen; motsvarande siffra för de svenska statliga fonderna är 100 procent och för de privata svenska fonderna 95 procent. (Figur 11).

Internationellt har täckning av VC-investeringar förbättras från 2016 tack vare den nya och utökade databasen European Data Cooperative (EDC).⁶

Figur 11 VC-investeringsvolym, samt den delmängd av densamma som har gått till portföljbolag med identifierade organisationsnummer (identifierad volym) per fondgrupp år 2020.

3.3 Portföljbolagens storlek och investeringsvolym

3.3.1 Investeringsvolymerna år 2020 riktades i högre grad till mikroföretag (0–9 anställda) än föregående år

Fördelat på storlek kan det konstateras att de flesta investeringarna gjordes i små portföljbolag (PB). År 2020 var 202 (68 %) av de identifierade portföljbolagen mikroföretag (0–9 anställda), 36 (12 %) var småföretag (10–49 anställda), 8 (3 %) var medelstora företag (50–249 anställda).

Av de totala investeringarna till identifierade portföljbolag år 2020 gick 1 343 mkr (41 %) till mikroföretag, 865 mkr (27 %) till småföretag, 389 mkr (12 %) till medelstora företag. Investeringssiffrorna är högre för mikroföretag under 2020 än föregående år. Jämfört med 2019 då den största investeringsvolymen gick till gruppen småföretag är tendensen i år att investeringarna riktas i högre grad mot de minsta gruppen företag. Föregående år var det endast 20 procent av investeringsvolymen som gick till de allra minsta företagsgruppen medan för år 2020 är motsvarande andel 41 procent. (Figur 12).

⁶ Databasen innehåller mer data än tidigare. Den innehåller data insamlad av Invest Europe samt data från PEREP databasen och data insamlad av L'association Francaise des Investisseurs Pour La Croissance (France Invest), Associazione Italiana del Private Equity, Venture Capital e Private Debt (AIFI), Asociación Española de Capital, Crecimiento e Inversión (ASCRI) samt British Private Equity & Venture Capital Association (BVCA). Avsaknaden av sekretessavtal har tidigare försvärat möjligheterna att identifiera många av de portföljbolag som utländska fonder investerat i. Det är framför allt inom de utländska VC-investeringarna som det finns ett bortfall, men vi kan även se ett litet bortfall av portföljbolag som inte gått att identifiera inom ramen för inhemska privata VC-investeringar.

Figur 12 Antal identifierade portföljbolag per storleksgrupp samt portföljbolagens investeringsvolym per grupp (tkr), år 2020.

Storleksklass	Antal portföljbolag	Investeringsvolym (tkr)	Andel av investeringsvolym
0-9	202	1343610,42	0,41
10-49	36	865299,62	0,27
50-249	8		
250+			
Okänd storlek, (identifierade portföljbolag)	52	389720,29	0,12
Okänd storlek, (ej identifierade portföljbolag)		641145,97	0,20
Totalt	298	3239776,3	1

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna

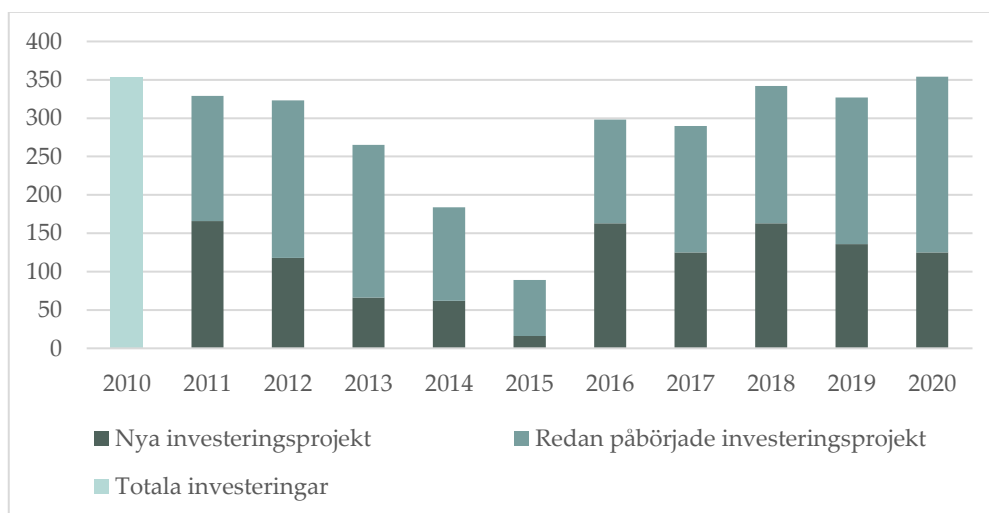
Not. Information om antal anställda är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

3.4 VC-investeringar i nya portföljbolag under 2020

3.4.1 35 procent av de identifierade portföljbolagen år 2020 mottog VC- investeringar för första gången

År 2020 fick 125 (35 %) av de identifierade portföljbolagen VC-investeringar för första gången. Resterande 229 (65 procent) som mottog VC år 2020 hade mottagit VC ett eller flera år tidigare. Andelen VC-investeringar i nya portföljbolag är 5 procent lägre i år än föregående år. (Figur 13).

Figur 13 Antal nya kontra följdinvesteringar i portföljbolag under perioden 2010-2020.

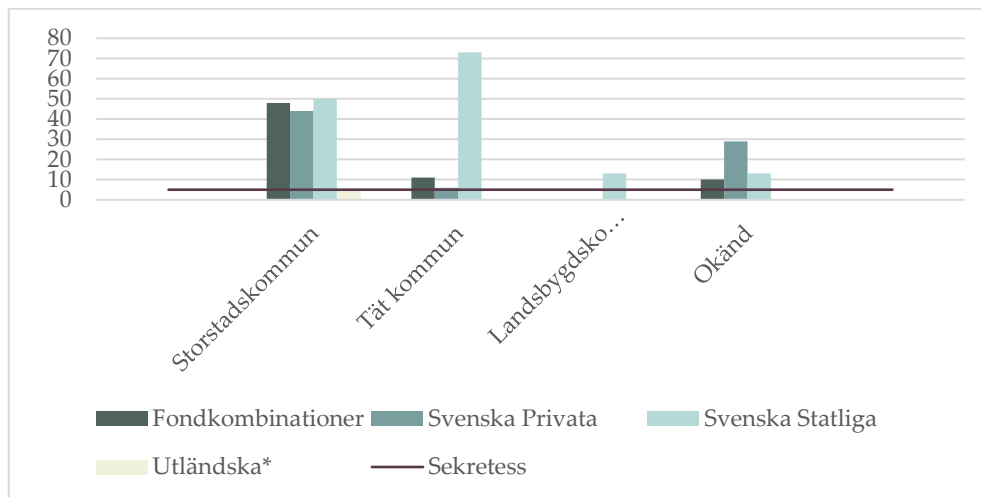
Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera att 51 procent av den totala VC-investeringsvolymen år 2018 har gått till portföljbolag (organisationsnummer) som inte kunnat identifieras, och att nästan hälften av den totala investeringsvolymen alltså inte är representerad här. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna. Det enda som avses med följdinvesteringar är att det har skett investeringar i detta bolag under tidigare år.

3.5 Portföljbolagens lokalisering

3.5.1 59 procent av portföljbolagen är koncentrerade till storstadskommuner

År 2020 fanns 59 procent av portföljbolagen inom storstadskommuner; 36 procent inom tät kommuner, och 5 procent inom landsbygdskommuner. Jämfört med föregående år är det ingen större skillnad i fördelningen mellan de olika kommuntyperna. Andelen portföljbolag i tät kommuner har ökat något. Data visar att de svenska statliga fonderna har en bättre spridning mellan de olika kommuntyperna än de andra fonderna. Eftersom en stor del av de statliga riskkapitalinsatserna sker med delfinansiering via ERUF⁷ (med geografiskt avgränsade fonder på NUTS 2-nivå) får vi per automatik en mer spridd regional fördelning av statliga VC-investeringar i Sverige. De utländska portföljbolagen är för få och redovisas därav inte av sekretesskäl (Figur 14).

Figur 14 Antal identifierade portföljbolag år 2020, fördelat per kommuntyp och investerande fondgrupp.

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan olika fondgrupper.

Not. Information om bolagens kommunsäte är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

Not. Kommuntypsfördelningen beskrivs i Tillväxtanalys (2014). Kommuntypsindelningen är avgränsad utifrån underlagsdata för år 2014.

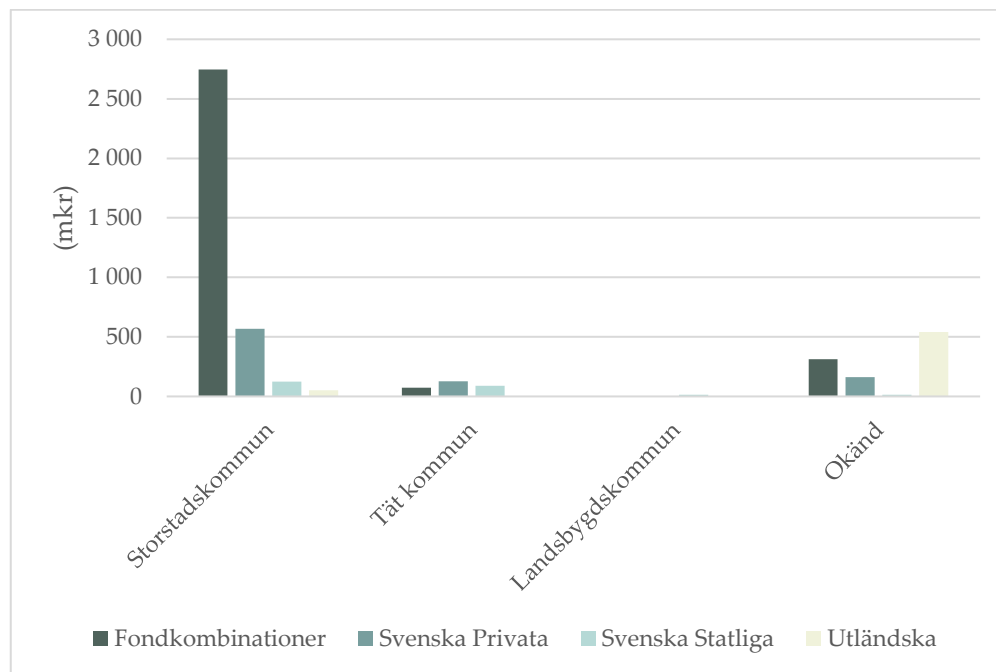
3.5.2 Portföljbolag lokaliserade till storstadskommuner mottog 92 procent av den totala VC-investeringsvolymen under 2020

Med avseende på portföljbolagens investeringsvolymen fördelat på de olika kommuntyperna får vi följande resultat. Portföljbolag i storstadskommuner mottog under 2020 3 491 mkr (92 %); tät kommuner 287 mkr (7,6 %); och landsbygdskommuner 14 mkr (0,4 %). De identifierade portföljbolagen i storstadskommuner som under 2020 fick investeringar ifrån kombinationer av fondgrupper mottog sammanlagt 2 746 miljoner kronor eller 72 procent av den totala VC-investeringsvolymen till identifierade portföljbolag. Koncentrationstendenserna till storstadskommuner är tydlig och jämfört

⁷ Europeiska regionala utvecklingsfonden

med föregående år blir investeringar ifrån kombinationer av fondgrupper alltmera vanligt förekommande.

Figur 15 VC-investeringsvolym till identifierade portföljbolag år 2020, per investerande fondgrupp och portföljbolagens kommunsäte (mkr).

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan olika fondgrupper.

Not. Information om bolagens kommunsäte är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

Not. Kommuntypsfördelningen beskrivs i Tillväxtanalys (2014). Kommuntypsindelningen är avgränsad utifrån underlagsdata för år 2014.

4. Fakta om statistiken

I kapitel 1, Inledning, redogör vi kortfattat för bakgrunden och förutsättningarna för riskkapitalets benämning samt PE och VC som begrepp.

Företag behöver olika typer av ägande och kapital i olika faser av sin livscykel. Ett väl fungerande ekosystem för företag kräver därför kapital i såväl tidiga som sena faser av företagens utveckling. Det innebär att företag över sin livscykel kan behöva kapital från olika typer av investerare. Investeringarna kan komma från både formella och informella investerare.

Formella investerare: Samlar kapital från institutionella investerare, såsom pensionsfonder och försäkringsbolag, i en mer organiserad fondstruktur. Dessa fonder investerar sedan i de underliggande portföljbolagen.

Informella investerare: Mindre investerare som ofta har en mer informell bas eller underliggande organisation. Exempel på sådana mindre investerare är så kallade affärsänglar.

Tillsammans med tillskott av kapital tillhandahålls även branschkompetens samt ett aktivt ägande. VC-fonder investerar i huvudsak som minoritetsinvesterar och det aktiva ägandet utövas genom styrelsrepresentation och genom avtal tillförsäkras ofta en möjlighet att påverka de mest väsentliga besluten avseende portföljbolaget. Målsättningen för investerarna är att bygga långsiktigt hållbara företag och skapa värdetillväxt i företaget de investerat i. I kapitel 1 redogör vi för PE-kapital i tidiga skeden. Men det är också värt att känna till att PE-kapital som kommer in i senare faser ofta kallas *buyouts* eller enbart *private equity*.⁸ Detta kapital investeras i bolag som är i mer mogna faser och tar ofta ägarkontroll över sina portföljbolag. I **Fel! Hittar inte referenskälla.** på sida 10 illustreras skillnaderna mellan begreppen ytterligare.

4.1 Investeringsfaser

VC-investeringar delas in efter portföljbolagens olika utvecklingsfaser.

Figur 16 VC-investeringarnas olika faser.

Källa: Begreppen i Figur 16 och nedan är en fri översättning från engelska gjord av Tillväxtanalys.

Följande beskrivningar av investeringsfaserna har tagits fram av SVCA, utgångspunkten har varit Invest Europes senaste beskrivningar. Nedan redovisas även det engelska uttrycket i anslutning till det begrepp som används i denna rapport.

Tabell 1 Beskrivning av investeringsfaserna.

Investeringsfas	Engelskt begrepp	Beskrivning
-----------------	------------------	-------------

⁸ Nyman, M., Lundgren, J. & Rösiö, C.C. (2012).

Sådd	Seed	Finansiering innan det finansierade företaget har påbörjat serietillverkning/distribution i syfte att färdigställa forskning, produktdefinition eller produktdesign, inklusive marknadsföringsprover och prototyper.
Uppstart	Start-up	Finansiering som ges till företag när produkten eller tjänsten är fullt utvecklad för att påbörja serietillverkning/distribution samt att täcka initial marknadsföring. Företaget kan vara under bildande eller kan ha varit verksamt under en kortare tid men kommer inte att ha sålt sin produkt kommersiellt än. Syftet med kapitalet är i de flesta fall att täcka investeringskostnader och initialt rörelsekapital.
Lansering/annat tidigt stadium	Other early stage	Finansiering som lämnas till företag som har påbörjat kommersiell tillverkning men som behöver ytterligare kapital för att täcka ytterligare investeringskostnader och rörelsekapital innan de når break-even. Företaget går ännu inte med vinst.
Expansion/sent stadium	Later stage venture	Finansiering som ges för ett verksamt bolag som eventuellt är lönsamt. Sent stadium brukar vara finansiering till bolag som redan finansieras av riskkapital. Typiskt i C eller D-rundor.

4.2 Fondkategorier sin redovisas

Vi har valt att fördela investeringsdata över fyra typer av fonder; *Svenska Statliga*, *Svenska Privata*, *Utländska*, och *Oidentifierade*. Data tillåter många alternativa nedbrytningar men grupperingsvalet bygger på att vi har önskat göra statistiken någorlunda enkel att överblicka och producera.

Vår avgränsning av "*Svenska statliga fonder*" utgår ifrån att det finns primärt fem svenska statligt kontrollerade och finansierade förvaltare som bedriver företagsfinansiering med ägarkapital.⁹

Industrifonden

Almi Invest AB

Innovationsbron AB (inordnades 2013 i Almi Invest AB)

Fouriertransform AB (inordnades 2017 som dotterbolag i Saminvest AB)

⁹ Riksrevisionen (2014).

Inlandsinnovation AB (inordnades 2017 som dotterbolag i Saminvest AB)

Dessa fem förvaltares fonder kallar vi *Svenska Statliga*, resterande fonder kategoriserar vi som *Svenska Privata* eller *Utländska* eller *Oidentifierade* efter fondens huvudsakliga rådgivningsbolags fysiska hemvist. Vi utgår alltså *inte* utifrån fondernas eller deras förvaltningsbolags juridiska hemvist.

4.3 Avgränsning

Det som beräknas och redovisas i denna rapport, är enskilda VC-investeringar i portföljbolag registrerade i Sverige.

Analyserna i denna rapport utgår ifrån datamaterial som har tillhandahållits av SVCA i samarbete med den europeiska riskkapitalföreningen *Invest Europe*. Samarbetet innebär att information om europeiska PE-fonders aktiviteter, så som investeringar, avyttringar och kapitalanskaffning, samlas in via en gemensam europeisk databas kallad *European Data Cooperative*. Tack vare detta finns också möjlighet att följa utländska PE-fonders investeringar i Sverige.

I Figur 1 visas även hur avgränsningen i denna rapport ser ut, där denna rapport endast redovisar investeringar som faller under VC. Denna rapport omfattar alltså PE-kapital i onoterade bolag i tidiga tillväxtfaser. Studien omfattar inte PE-investeringar i onoterade bolag i mogna faser (*buyouts*) eller investeringar gjorda av informella investerare. Data inkluderar inte heller industriella aktörer som investerar via sina balansräkningar och saknar uttalad exit-strategi.

4.4 Om datamaterialet som används till denna rapport

I denna rapport redovisas datamaterial som ursprungligen kommer från den europeiska riskkapitalföreningen (*Invest Europe*). Tillväxtanalys har kunnat ta del av data i tredje led via SVCA. I vissa delar av rapporten är datamaterialet kompletterat med ytterligare företagsdata från UC Allabolag AB och Retriever. SVCA är ägare till datamaterialet, men Tillväxtanalys förvärvar genom avtal rätt att nyttja materialet för analyser och statistikproduktion.

4.4.1 Enkätdata

Data samlas in av *Invest Europe* via projektet *European Data Cooperative*. *European Data Cooperative* är ett gemensamt initiativ och en datainsamlingsplattform som utvecklats av *Invest Europe* och de nationella europeiska riskkapitalföreningarna. Det fungerar som en enda datainmatningspunkt för PE- och riskkapitalfondförvaltare i Europa. Eftersom *European Data Cooperative* innebär en plattform med standardiserade metoder möjliggör detta konsekvent europeisk statistik som är jämförbar i hela regionen.¹⁰ Det är alltså riskkapitalaktörerna själva som rapporterat in uppgifterna. Klassificeringar av investeringar, investeringsfaser, typer av portföljbolag, etc. grundar sig därmed på aktörernas bedömningar. Inrapporterade data kompletteras av data från publika källor, t.ex. pressmeddelande, och data från kommersiella databaser.

¹⁰ Invest Europe, 2020-10-07

4.4.2 Identifiering av företag och imputering av organisationsnummer

I de data som Invest Europe levererar till SVCA saknas portföljbolagens organisationsnummer. Bolagen identifieras därför normalt sett via sitt bolagsnamn som SVCA sedan manuellt matchar med ett organisationsnummer. Detta förfarande kan vid behov även kompletteras och tydliggöras med information från publika källor såsom årsredovisningar. Från och med identifieringsarbetet som genomfördes 2020 har SVCA även möjlighet att spåra bolag via ytterligare ett identifikationsattribut som finns i data från Invest Europe. Detta har lett till en påtaglig ökning av andelen identifierade bolag. Den tidigare identifieringsmetoden gav knappt 50 procent identifierade portföljbolag för år 2018. Den modifierade metoden gav ett år senare drygt 85 procent identifierade portföljbolag för samma år. Ökningar av andelen identifierade portföljbolag vid de årliga uppdateringarna av detta dataset hos Tillväxtanalys har observerats även tidigare, då det inte förelåg någon omfattande identifieringsmetodsförändring, men de har inte varit så här omfattande.

4.4.3 Alla data uppdateras varje år

European Data Cooperative reviderar primärdata typiskt sett i upp till två år dvs 2019 års datainsamling reviderade även 2018 års data. På grund av detta händer det att uppgifterna i Tillväxtanalys årliga statistikrapporter skiljer sig åt mellan åren som de publicerats. Konkret innebär detta att mått A antar värde X år t vid publiceringsår p medan samma mått publiceringsår p+1 kan anta värde Y för år t på grund av en retroaktiv revidering. Exempel på orsaker till detta är att företags nationella hemvist inte alltid är klart definierad, bedömda kategoriseringar ändras eller att företag som tidigare inte kunnat identifieras med organisationsnummer efter något eller några år kan det. För att hantera detta har Tillväxtanalys från och med publiceringsår 2019 börjat uppdatera samtliga år för de data som används till denna rapport, istället för som tidigare, då endast de 3 senaste åren uppdaterades.

4.5 Bortfall

Troligen saknas data över investeringar gjorda av mindre aktörer. SVCA bedömer att sett till antalet investeringar så kan det inte uteslutas att ett icke obetydligt antal mindre investeringar saknas. SVCA gör dock bedömningen att sett till total volym av investeringar, så är underlaget nära nog komplett. SVCA gör alltså bedömningen att de eventuellt saknade VC-investeringarna som mindre betydelsefulla.

5. Källor

AIF-förvaltarutredningen (2012). *Förvaltare av alternativa investeringsfonder*. SOU 2012:67. Stockholm: Finansdepartementet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2012/10/sou-201267/>

Invest Europe, 2020-10-07. European Data Cooperative presentation. <https://investeurope.eu/research/about-research/data-collection/>

Nyman, M., Lundgren, J. & Rösiö, C.C. (2012). *Riskkapital: private equity- och venture capital-investeringar*. (2. uppl.) Stockholm: Norstedts Juridik.

Riksbanken (2005). *Finansiell stabilitet (2005:1)*. Avsnitt: Riskkapitalbolagen i Sverige. Tillgänglig: http://archive.riksbank.se/Pagefolders/19702/FS_2005_1_sve.pdf

Riksrevisionen (2014). *Statens insatser för riskkapitalförsörjning – i senaste laget*. RIR 2014:1. Tillgänglig: <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2014/statens-insatser-for-riskkapitalforsorjning---i-senaste-laget.html>

Tillväxtanalys (2014). *Bättre statistik för bättre regional- och landsbygdspolitik*. Tillväxtanalys rapport 2014:04. Tillgänglig: <http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/rapport/rapportserien/2014-04-01-battre-statistik-for-en-battre-regional--och-landsbygdspolitik.html>

Tillväxtanalys (2016). *Perspektiv på kapitalförsörjning – en antologi om företagets finansiering och statens roll*. Tillväxtfakta 2016. Tillgänglig: <http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/tillvaxtfakta/tillvaxtfakta/2017-03-29-perspektiv-pa-kapitalforsorjning---en-antologi-om-foretagens-finansiering-och-statens-roll.html>

På vilket sätt statens insatser bidrar till svensk tillväxt och näringslivsutveckling står i fokus för våra rapporter.

Läs mer om vilka vi är och vad nyttan med det vi gör är på www.tillvaxtanalys.se. Du kan även följa oss på LinkedIn och YouTube.

Anmäl dig gärna till vårt nyhetsbrev för att hålla dig uppdaterad om pågående och planerade analys- och utvärderingsprojekt.

Varmt välkommen att kontakta oss!

Tillväxtanalys
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 010-447 44 00
E-post: info@tillvaxtanalys.se
Webb: www.tillvaxtanalys.se